

In gesprek met twee echte Reuselnaren

Wanneer we vruuger buiten 't pòtje gepist hon moesse we van onze pao vur straf nor boven en daor unne tééd dur 't raom kééken hoe de buurjongens op straot on 't speulen waren.

Janus en Jan Jansen in de keuken van hun huis aan de Schoolstraat 15 waar ze heel hun leven gewoond hebben.

Aan het woord zijn de 79-jarige Janus en 73-jarige Jan Jansen, twee zonen van het zeven kinderen tellende gezin van Harrie Haos en zijn vrouw Gon van Boere Strop.

Grootouders

De officiële naam van onze pa is Harrie Jansen. In Reusel echter, kenden ze hem veel beter als Harrie Haos. We hebben wel eens gehoord dat hij zijn naam gekregen heeft omdat hij zijn werk zo rap als *unnen haos* deed. Opa en oma aan vaderskant hebben we nooit gekend, ze waren al jaren overleden voor we geboren waren. Uit het verbaalenboek van de Reuselse veldwachter Jan Imants is te lezen dat opa op 18 mei 1882 als 15-jarige schaaпsherder een proces-verbaal kreeg. De reden daarvoor was dat hij zijn schapen zonder toestemming had laten grazen op een bosperceel van de baron.

Opa en oma aan moederskant waren Kees van Loon alias Boere Strop en Anna Mutsers. Ze hadden een groot gezin en een boerderij aan de Molenberg. Hun kinderen, onze ooms en tantes, kregen de bijnaam Kraoi. We gingen er graag op bezoek omdat het er vaak gezellig was en we er heel welkom waren. Als er weer eens een oom of tante trouwde, werd de bruiloft in de boerderij aan

de Molenberg met de hele familie en bekenden gevierd. Onze ooms en tantes droegen dan toneelstukjes voor waar avonden voor geoefend was. De stukjes werden voorgedragen op een provisorisch gebouwd toneel dat aan buitenkant van de boerderij tegen het kamerraam was gebouwd. Daarvoor werden de draairamen met glas en al uit de kozijnen verwijderd. Dus de toneelspeleers traden buiten op en de bruiloftsgasten zaten binnen.

Met nieuwjaar was het *vàsterief* dat we van oma een nieuwjaarshart van speculaas kregen met een appelsien. Later werd dat vervangen door het vorstelijke bedrag van een dubbeltje. De boerderij is na het overlijden van opa in 1953 overgenomen door ome Kees Kraoi waarbij oma bleef inwonen. Oma heeft ook nog een korte tijd bij ons gewoond maar kreeg al snel heimwee naar haar vertrouwde boerderij aan de Molenberg. Ze keerde daarom terug naar ome Kees waar ze nog tot haar overlijden in 1968, 15 jaar heeft gewoond.

Vader Harrie Jansen alias d'n Haos tijdens zijn militaire diensttijd in het begin van de jaren twintig.

Het ouderlijk gezin van Janus en Jan Jansen, omstreeks 1948. Boven v.l.n.r. Janus, Corrie, Maria, Kees en Jan. Onder Greet, vader Harrie, Moeder Gon en Annie.

Ouderlijk gezin

Vermoedelijk zijn onze pa en ons moeder direct na hun trouwen gaan wonen aan de Schoolstraat nummer 15 en zijn daar hun hele leven gebleven. Wij zijn er geboren en getogen en wonen er nu samen nog steeds. Hoe ze elkaar hebben leren kennen hebben ze voor ons altijd geheim gehouden. Op dat gebied waren ze best terughoudend. Wanneer er bijvoorbeeld bij oma en opa aan de Molenberg een koe moest kalven, werden we daar angstvallig van weggehouden.

Onze pa en ons moeder kregen aan de Schoolstraat 3 jongens en 5 meisjes waarvan de oudste, ons eerste zusje Greetje, maar 3 maanden oud heeft mogen worden. De kost verdiende onze Pa als schoenmaker, later werd dat aangevuld met de verkoop van schoenen. Omdat hij daar geen volledige dagtaak aanhad werd hij in de dertiger jaren ook postbesteller. Zijn sobere werkplaats was ingericht in een bijgebouwtje opgetrokken uit palen en schuttingplaten. Het vertrekje werd warm gehouden door een potkacheltje waarin ook oude hakken en schoenzolen werden gestookt. Hadden we van onze pa straf verdiend en dat gebeurde nog wel eens, dan pakte hij ons op een bijzondere manier aan. We moesten dan voor straf naar boven en voor het straatraam verplicht zitten kijken hoe de jongens uit de buurt aan het spelen waren, meestal

was dat voetballen. Zo konden we een tijdje onze *zonden* overdenken en voelen waarom we straf verdiend hadden.

De vrije tijd van onze pa was bijna volledig gericht op muziek. Hij speelde met hart en ziel tuba bij Harmonie Concordia en was een plichtsgetrouw lid bij repetities en optredens. Een aantal jaren is hij bestuurslid geweest en stond altijd klaar als er handen spandiensten verricht moesten worden.

Vader Harrie Jansen, omstreeks 1920.

Het gezin van Kees van Loon alias Boere Strop en Anna Mutzers in de dertiger jaren. Moeder Gon staat op de bovenste rij, derde van links.

Ook gaf hij aan nieuwkomers muziekles. We kunnen ons nog herinneren dat hij de broers *Bronneke* en Kees Wouters en Jan van ome Geert Sanders les heeft gegeven. Na de repetities, die toentertijd bij de Valk werden gehouden, ging ons moeder ons pa ophalen. Ze bleven dan nog een tijdje 'na musiceren'. Zo had ons moeder dan ook een avondje uit, vertelt Janus.

Buurtgenoten

Schuin tegenover ons huis aan de Schoolstraat stond het oude fratersklooster met bijgebouwen en klaslokalen. Naast het klooster woonde het gezin van sigarenmaker Pietje Sanders en zijn vrouw Marie van *Hoffe Marte* (Lemmens). Pietje was geruime tijd

bestuurslid van de R.K. Werkliedenvereniging en de Tabaksbewerkerbond. Bovenal was hij beheerder van het patronaatsgebouw dat bij het fratersklooster stond. Naast Pietje Sanders verder de Schoolstraat in woonde het gezin van Sjef Lavrijsen ook wel *Hitla* genoemd. De kinderen uit zijn grote gezin kregen de bijnaam *Koek*. Naast ons richting de Zeegstraat woonden Toon, Tinus, Nel en Jeanne van *Hoffe Marte*. Jeanne is later nog gehuwd, maar Toon, Tinus en Nel zijn vrijgezel gebleven. Nel zorgden vaak voor kostgangers. Meestal waren dat comiezen die tijdelijk in Reusel woonden. Naast hen woonden ome Harrie van 't *Pótje* (Hendriks) en tante An, een zus van onze pa. Ome Harrie verdiende thuis de kost als sigarenmaker, een zogenaamde thuiswerker. Aan de andere kant van ons richting Wilhelminalaan stond een blok van twee huizen. In het eerste huis woonde het gezin van Walter van Veldhoven en zijn vrouw Wies Gijbers. Ze waren afkomstig van Valkenswaard. Walter was bedrijfsleider bij de Willem-II Sigarenfabriek. Als muzikant speelde hij viool bij het Kempisch orkest. In het tweede huis woonde het gezin van Nico de Louwere gehuwd met Truus Royakkers. Nico was werkmeester bij Willem-II en was ook afkomstig van Valkenswaard.

Tussen het fratersklooster en het huis van Pietjes Sanders liep het *Binnenpedje* waar-

De ouderlijke boerderij van moeder Gon van Loon aan de Molenberg.

Harrie en Gon Jansen, in de vijftiger jaren. Het zijn hier de trotse opa en oma van de tweeling Gonnie en Sjannie, kinderen van hun dochter Annie en van Wim op de Beke.

langs een beekloopje lag waarin altijd water stroomde. Het loopje ging onder de Schoolstraat door en stroomde naast ons huis verder. Het mondde ruim honderd meter achter ons huis uit in de Reusel. Voor ons huis en de huizen van onze burens lag nog een stroompje. Over dat stroompje was voor het huis van Walter van Veldhoven een brugske gebouwd.

Bij mooi weer werd er aan dat stroompje maar ook wel op andere plaatsen in de buurt door bijna alle buurtbewoners gezamenlijk gebuurt. Ome Harrie van 't Póttje nam daarbij een speciale houding aan. Achterstevoren ging hij met een knie op een stoel zitten. Het leek wel alsof hij dan oneerbiedig zat te bidden. Maar reken maar dat het echt buurten was waarbij het er heel gezellig aan toe ging. We woonden in een buurt waar gemeenschapszin en burenhulp vanzelfsprekend was. De deuren hoefde tijdens het buurten nooit op slot. *Bol* de Bruijn, een echte pruimer, vroeg eens aan mij: "Jan gó bé ons die halve sigaor is haolen die ik op de schouw heb liggen?" Ik haalde die halve sigaar op, *Bol* beet er een stuk vanaf en pruimde met smaak verder, vertelt Jan.

Oorlog

Op zaterdagmiddag 11 mei 1940 werd onze pa letterlijk en figuurlijk hardhandig geconfronteerd met het oorlogsgeweld. Het gebeurde toen een Duits verkenningsvliegtuig over Reusel vloog en zomaar wat kogels boven het dorp afschoot. Een van die kogels raakte hem in zijn bil. Gelukkig was

het maar een schampschot en kon buurman Walter van Veldhoven, die EHBO'er was, de wond vakkundig verzorgen. Toen bleek dat de verwonding niet ernstig was, kwamen in Reusel al gauw grappen los. Zo werd er gezegd: "De Moffen zén zo sléécht nog nie, ze schieten alléén mer op haozen." Andere zeiden weer: "Ut zen streupers die Moffen, de jaacht is gesloten en ze schieten toch nog op haozen!"

In september 1944 werd de oorlog echt menens in Reusel. Toen plotseling het beschieten van Reusel begon vluchtten we hals over kop de grote kelder in van buurman Walter van Veldhoven. We zaten daar samen met het gezin van Veldhoven met 16 personen, dicht tegen elkaar, angstig de gebeurtenissen af te wachten. Heel spannend werd het toen een gewonde Duitser

Janus Jansen oefent in de jaren veertig met zijn saxofoon in de tuin van het ouderlijk huis.

Kees en zijn broer Jan Jansen, omstreeks 1950.

meer vallend dan lopend de kelder binnenkwam. Gelukkig kon buurman Walter van Veldhoven hem eerste hulp verlenen en ervan hem overtuigen de kelder te verlaten omdat het, met misschien wel de Engelsen in aantocht, voor ons dan heel gevaarlijk werd. Een ander angstig halfuur beleefden we toen ons moeder samen met buurtgenoot Toon Loonen vertrokken was om onze varkens te voeren. Ze waren nog maar een paar minuten weg toen de omgeving hevig gebombardeerd werd. Onze pa die erg in z'n rats zat was heel erg opgelucht toen ons moeder zonder letsel weer in de kelder terugkeerde. Na de oorlog heeft Toon Loonen nog vaak verteld: *"Ik heb inne keer alléén mee Gon van den Haos onder de plattebuiskachel gelegen!"*

Onze overburen, de fraters, die samen met veel andere Reuselnaren in de kelder van het fratersklooster zaten, zorgden heel goed voor ons. Iedere dag brachten ze vers brood en andere etenswaren. Wat eten en drinken betreft kwamen we niets tekort. Uiteindelijk moesten we toch nog naar Hooge Mierde vluchten omdat het te gevaarlijk werd. Bij de fraters was toen ook al iedereen vertrokken. Uit de kelder gekomen zagen we in de sloot voor het huis van Walter van Veldhoven een dode Duitser liggen en bij het fratersklooster lagen er nog een paar. In Hooge Mierde kwam ons gezin terecht bij de Jaon en zijn zus Trui van Gisbergen, die een boerderij

hadden aan de Twisseltsebaan. Ze hadden 2 paarden op de boerderij. Jaon van Gisbergen vertelde dat een paard zo trouw was dat hij het gerust los kon laten. Toen hij echter de daad bij het woord voegde ging het beest er, vermoedelijk door het oorlogslawaai uit Reusel, als een haas vandoor. Hij heeft het dier nooit meer teruggezien. Jaon komt uit een heel sterke familie. Zelf is hij in 2013, 103 jaar oud geworden en zijn broer en een paar zussen meer dan negentig jaar, vertelt Jan.

Janus Jansen met zijn broers Kees en Jan en zusje Maria in de jaren vijftig.

Lagerschooltijd

Na het vertrek van de Duitse soldaten, in oktober 1944, kwam het gewone leventje in Reusel zo goed als kwaad als het ging op gang. Ons huis, waarvan het dak veel schade had opgelopen, was gerepareerd. Ook ging voor ons en onze leeftijdgenoten de lagere school weer beginnen. In onze vrije tijd schrokken we niet terug voor wat kattenkwaad. Een keer werden we betrap door politiemann *Spartel* toen we samen met *Boerke Bol* (de Bruijn) een flink aantal perziken hadden 'geleend' uit de tuin van Toontje Wilborts. Van *Spartel* moesten we bij Wilborts aanbellen om daar onze zonden op te biechten terwijl hij op afstand bleef kijken. Ons buurmeisje, Nel van *Hoffe Marte*, die bij Wilborts dienstmeid was, deed open en hoorde ons verhaal meewarig aan. Toen we verteld hadden hoeveel perziken onder onze kleren zaten zei ze zachtjes: "Eet ze straks als *Spartel* weg is maar lekker op."

In 1947 ging ik naar de Ambachtsschool te Tilburg om daar het vak schoenmaker te leren, vertelt Janus. Het dagelijks reizen van en naar Tilburg beviel slecht. Daarom ging ik het jaar daarop naar een internaat in het Limburgse Heythuysen om daar bij de broeders het vak schoenmaker onder de knie te krijgen. Na m'n opleiding bij de broeders in Heythuysen ben ik thuis onder de hoede van onze pa begonnen met schoenen maken. Al gauw moest ik tijdelijk bij schoenmaker Janus Smits in Lage Mierde de schoenmakerij overnemen omdat hij paratyfus had opgelopen en daarom rust moest houden. Ook bij de Witheren van Postel heb ik de schoenmakerij een tijdje aan de gang gehouden omdat daar de schoenmaker was uitgevallen. Het eten in de abdij was heel goed. Zelfs op vrijdag kreeg ik een groot stuk vlees. Toen ik vertelde dat we thuis op vrijdag geen vlees aten zei de broeder, die me begeleidde: "Jij mag ook op vrijdag vlees eten omdat je in het buitenland werkt."

In de naoorlogse jaren werd door de leiding van de Post geëist dat de postbestellers voortaan voltijds ter beschikking moesten zijn. Daarom moest onze pa zijn activiteiten als schoenmaker helemaal loslaten. Hij is tot zijn overlijden in 1966 in dienst van de Post gebleven. Door zijn overlijden kwam de vergunning voor de schoenmakerij en schoenwinkel in het geding. Hoewel ik wel een volleerd schoenmaker was had ik niet te papieren om een zelfstandig bedrijf met winkel te mogen runnen. Bovendien wilde ik de winkel uitbreiden met andere lederwaren zoals portefeuilles, portemonnees en hand-

tassen. De eerste jaren stond de vergunning nog op de naam van ons moeder maar die voldeed niet helemaal aan de eisen. Nadat we van de inspecteur van de Economische Dienst enkele waarschuwingen hadden gekregen heb ik de nodige getuigschriften en papieren van de Kamer van Koophandel verworven zodat we de schoenmakerij en bijbehorende winkel met gerust hart konden voortzetten. In de winkel verkochten we toen de kwaliteitsschoenmerken Robinson en Swift waar we heel goede ervaringen mee hadden, vertelt Janus.

Diensttijd

Wij tweeën en ook onze Kees zijn in militaire dienst geweest. Onze Janus bij de zandhazen (infanterie) en ik bij de huzaren (cavalerie), vertelt Jan. Ons moeder heeft wel eens geroepen: "Es jullie met z'n drieën niet in dienst waren gehoeven dan hoi ik van dé geld 'n burgerhuis kunnen kopen!" Achteraf hebben we het goed gehad in dienst. We hebben er veel levenservaringen opgedaan en konden er regelmatig een potje bier drinken. Zelf heb ik een dag in d'n bak (gevangenis) gezeten. Die straf kreeg ik omdat ik een maatje die in al d'n bak door de tralies heen een flesje bier had gebracht waarbij ik betrappt werd. Ook heb ik er een keer in een vliegtuig gezeten. Dat was nadat ik hersteld was van 2 gebroken tenen die ik had opgelopen omdat een maatje een tankluik had dicht laten vallen waar mijn tenen nog onder zaten. Toen mijn tenen genezen waren ben ik met het vliegtuig naar het Franse La Courtine gebracht waar mijn onderdeel gelegerd was.

Vader Harrie Haos met zijn drie zonen Kees, Janus en Jan Haos in de jaren vijftig.

Reusel-kermis vierders Kees, Jan en hun vader Harrie Jansen, Peer Verhagen en Gerrit van Limpt, omstreeks 1960.

Moeder Gon Jansen-Van Loon in haar woonkamer in de jaren zestig.

Het is goed dat er dienstplicht was. Iedere jongen en ook elk meisje zou in dienst geweest moeten zijn. Je leerde er, al is het vaak niet van harte, gedisciplineerd zijn en zorg te hebben voor jezelf en voor elkaar. Dit soort ervaringen kun je later in je leven goed gebruiken, vertelt Janus.

Tentenverhuur

In de zestiger jaren lieten we achter het huis een nieuwe loods annex werkplaats

Vader Harrie Haos in zijn woonhuis in de jaren vijftig.

bouwen waar we begonnen met verhuur van kampeertenten en aanverwante artikelen. Om aan de ruimte ook in de winter wat te hebben begonnen we al snel met caravanstalling waarvoor de loods nog eens uitgebreid werd tot de dubbele omvang. In die tijd kwamen er in Reusel door marktverkoop steeds meer goedkope schoenen in omloop die geheel of gedeeltelijk van plastic waren. Die schoenen waren slecht te repareren en bovendien werden ze vaak niet eens meer ter reparatie aangeboden. Daardoor liep de opbrengst van de schoenmakerij en de schoenwinkel steeds verder terug. Toen ben ik langzamerhand gestopt met de schoenmakerij. De winkel werd veranderd en we schakelden om naar camping- en tuinmeubelen. In het begin hadden we direct veel succes met campingstoelen. Ons moeder snapte er niets van dat we binnen enkele weken een partij van 150 campingstoelen verkocht hadden. Ze heeft tot haar overlijden in 1983 bij ons ingewoond en deed samen met ons het huishouden. In 1988 ben ik gestopt bij mijn toenmalige werkgever VDS en ben toen volledig bij onze Janus in de zaak gaan werken en dat is me zo goed bevallen dat ik dat tot nu toe ben blijven doen, vertelt Jan met een lach.

Carnaval

Begin tachtiger jaren werden we allebei lid van de Reuselse Raad van Elf. Vooral tijdens de carnavalsdagen hadden we een druk programma. Behalve de bezoeken aan alle

Reuselse Raad van Elf met prins Janus den Urste (Jansen), omstreeks 1982. Onderste rij tweede van rechts broer Jan.

Reuselse cafés hadden we ook andere taken. Zo werden volgens goede traditie de zieken bezocht in de ziekenhuizen maar ook de ouders waar in die dagen een baby geboren was. Het waren vermoeiende dagen waar we veel plezierige herinneringen aan hebben overgehouden.

Twee jaar ben ik als Janus *den Urste* prins geweest, vertelt Janus. Toen iemand me op de zondagmorgen vroeg uit de kerk zag komen, riep hij: *"Hoe kan dé Jonnus, giesteren nog hil laot in de kroeg en nou al in de mis?"* Ik antwoordde toen: *"Saovonds nu vent smergens ok nu vent!"*

Vanaf het eerste jaar dat we bij de Raad van Elf waren is daaruit een kaartclub ontstaan die, hoe kan het anders, elf jaar heeft bestaan. De trouwe leden van die kaartclub waren Driek Snelders, Jack Bogaars, Pietje Hendriks en wij met tweeën. We rikten om toerbeurt bij een van de kaarters thuis.

Een keer zijn we met de kaarters drie dagen op vakantie geweest in het Duitse Winterberg. Hoewel we daar best plezier hebben gehad is toen duidelijk geworden dat vakanties niet aan ons besteed zijn. Toen we van die reis thuiskwamen was het eerste wat we tegen elkaar zeiden: *"Ik ben hil blij dé we wir thuis zén."*

Hobby

Onze winkel beschouwen we op onze oude dag als een hobby. De laatste jaren hebben we behalve tuinmeubelen ook veel kerstspullen en aanverwante artikelen in de ver-

koop. Frappant is dat we dat spul niet alleen voor de kerstdagen verkopen maar ook het hele jaar door. Huisjes en dergelijke tierlantijntjes worden heel het jaar door verkocht aan bijvoorbeeld modelbouwers van landschappen en dergelijke.

Door slim in te kopen kunnen we zaken doen. Enkel jaren geleden hebben we in België bij een handelaar een grote voorraad kerstspullen opgekocht, afkomstig uit showrooms. We waren volop aan het inladen toen een Duitser het erf kwam oprijden. Hij zag ons en vroeg of hij een partij van ons over kon overkopen. We vroegen een prijs en kwamen snel overeen. Toen de hande-

Reuselse Prins Janus den Urste, omstreeks 1982.

Janus Jansen ontvangt van zijn importeur uit Sneek een prijs omdat hij de grootste verkoop van tuinmeubelen had gerealiseerd. Het betrof een reis naar Parijs met 500 gulden extra zakgeld. Janus en Jan schonken die prijs aan hun zussen Maria en Greet.

laar, waarvan wij de partij gekocht hadden, daar lucht van kreeg en wist welke prijs we kregen riep hij uit: "Jullie hebben knollen voor citroenen verkocht!" Wij vonden het prima en telden in stilte onze winst, vertelt Janus.

Regelmatig hebben we bij ons in de keuken *buurters* over de vloer. We kunnen van daaruit de winkel bijhouden en op een gezellige manier de dag doorkomen. Vast *buurtklanten* zijn Toon Lauwers, Jack Bogers, Driek Snelders, Broer Sanders en Theo Bel. Maar ook anderen komen bij ons op de koffie. Laatst kwam hier nog de 87-jarige *Tit van de Fréete* (Hermans) binnen waarmee we *ouwe koeien uit de sloot gehold hebben*. Onze broer en zusters met aangetrouwden komen elkaar nog ieder jaar nieuwjaar

Janus Jansen samen met Jan en Harrie van Limpt tijdens een vakantie in Duitsland in de jaren zestig.

wensen bij ons in het *ouwershuis*, zoals ze dat ook deden toen onze pa en ons moeder nog leefden. Zo is ons huis, waar we heel ons leven gewoond hebben, nog steeds een ankerpunt binnen de familie, vertellen Janus en Jan.

Slot

Het interview met Janus en Jan van d'n *Haos* ging heel gemoedelijk en was doorspekt met een vrolijke noot en af en toe wat zelfspot. We zaten met z'n drieën aan de keukentafel waar je direct het gevoel krijgt welkom te zijn. Geen wonder dat het bij Janus en Jan aan diezelfde keukentafel een zoete inval is waar veel gebuurt wordt en men zich goed voelt. Dat thuisgevoel en gezamenlijk buurten was in vroegere jaren ook een groot goed bij hun buurtgenoten in de Schoolstraat, die dat vaak gezamenlijk zittend in de buitenlucht deden en waar Janus en Jan heel goede herinneringen aan bewaren.

In navolging van hun ouders hebben Janus en Jan bijna heel hun hele leven hard gewerkt en gewoond in het hart van de Reuselse gemeenschap. Ook nu ze al een mooie leeftijd hebben bereikt, zijn ze nog dagelijks in hun winkel en loods te vinden en beschouwen dat werk als hun hobby. Bovendien staat er voor bezoekers die om een praatje verlegen zitten altijd de koffie klaar. Ze houden van hun huis en heem. Daarom stellen we met recht vast dat Janus en Jan, zonen van Harrie *Haos* en Gon van *Boere Strop*, echte Reuselnaars zijn.